

Datum	28 september 2021
Onderwerp	Splitsingsbalans 2020 gemeente Haaren
Zaaknummer	Z18 - 201194
Documentnr.	UIT/21 - 447348

Inleiding

De gemeente Haaren is per 1 januari 2021 opgeheven en verdeeld over de gemeenten Boxtel, Oisterwijk, Tilburg en Vught. De rechtsopvolger van de gemeente Haaren is de gemeente Oisterwijk.

In de “Bestuursovereenkomst herindeling gemeente Haaren, Oisterwijk, Vught, Boxtel en Tilburg” (BO) zijn afspraken vastgelegd waarbinnen de herindeling vorm dient te krijgen. Onderdeel hiervan is de verdeling van de balans, zoals gebouwen, reserves, voorzieningen en leningen. Oftewel, de activa en passiva van de gemeente Haaren.

In deze overeenkomst is ook de verdeelsleutel vastgelegd. Dus hoe de verdeling tussen de verschillende gemeenten plaatsvindt. Dit gebeurt in eerste instantie op basis van grondgebied. Lukt dat niet, dan gebeurt het zoveel mogelijk volgens een algemene verdeelsleutel (zie onder 2.2)

De splitsing van de balans is de financiële afhechting. Dit is de laatste stap van het herindelingsproces. Ons college heeft ingestemd met de voorgestelde balansverdeling en met het sturen van deze balansverdeling naar de provincie. Nadat de provincie de besluiten van de vier overnemende gemeenten heeft ontvangen, neemt zij een definitief besluit over de balansverdeling.

Deze raadsinformatiebrief gaat op hoofdlijnen in op de verdeling van de balans. In de bijlage wordt de balans in meer detail toegelicht.

Inhoudelijk

Afspraken Bestuursovereenkomst

In de bestuursovereenkomst zijn afspraken vastgelegd waarbinnen de herindeling van partijen vorm dient te krijgen. Hieronder staan de belangrijkste kaders uit de overeenkomst. Deze kaders vormen de uitgangspunten voor de uitwerking van deze notitie:

1. Partijen geven een eigen invulling aan de verrekening tussen de gemeenten binnen de regels van de Wet Arhi. De overeengekomen verdeelsleutels en verrekening zijn voorgelegd aan en formeel vastgesteld door Gedeputeerde Staten (Conform artikel 50 Wet Arhi).

2. Partijen hanteren de volgende uitgangspunten bij de financiële verrekening:
 - a. wat deelbaar is, volgt het overgaande grondgebied;
 - b. wat ondeelbaar is, wordt zoveel mogelijk deelbaar gemaakt door de algemene verdeelsleutel:
 - 35,7% voor Oisterwijk
 - 38,4% voor Vught
 - 13,4% voor Boxtel
 - 12,5% voor Tilburg;
 - c. Boekwaarden van activa, zoals gebouwen en machines, worden zoveel mogelijk verdeeld op basis van bovenstaande punten (grondgebied, anders de algemene verdeelsleutel).
 - d. De inrichting en inventaris (waaronder gereedschap) gaan mee met het pand. Over de verdeling van het wagenpark worden afzonderlijke afspraken gemaakt.
 - e. Reserves en voorzieningen worden verdeeld op basis van de uitgangspunten a en b.
 - f. Financiële vaste activa, zoals aandelen en uitstaande geldleningen, zijn niet splitsbaar en worden toegedeeld aan de rechtsopvolger.
 - g. De grondexploitaties en nog niet in exploitatie gebrachte gronden volgen het grondgebied.
 - h. Er vindt geen verrekening plaats vanwege de onderhoudstoestand van eigendommen.
3. Overige activa en passiva:
 - a. Alle vorderingen en verplichtingen, inclusief de reservering voor dubieuze debiteuren, worden toegedeeld aan de rechtsopvolger (Oisterwijk).
 - b. De vorderingen, rechten en verplichtingen die op 31 december 2020 nog niet kenbaar zijn, worden verdeeld op basis van grondgebied. Als dat niet lukt gaat dit via de algemene verdeelsleutel.

Financiële verdeling

Op basis van de uitgangspunten is de volgende balansverdeling tot stand gekomen:

Verdeling eindbalans bedragen x € 1.000	Haaren	Haaren Oisterw.	Helvoirt Vught	Esch Boxtel	Biezenm. Tilburg
Immateriële vaste activa	1.129	403	433	151	141
Materiële vaste activa	28.767	9.461	16.260	1.839	1.206
Financiële vaste activa	2.278	2.278	0	0	0
Voorraden	9.294	1.571	4.775	2.948	0
Overige vlottende activa	7.678	7.539	113	18	7
Totaal activa	49.146	21.253	21.582	4.957	1.354
PASSIVA					
Algemene reserve na aanpassing voor gebeurtenissen na balansdatum	5.056	1.835	1.917	675	629
Bestemmingsreserves	10.582	2.712	6.568	1.160	142
Voorzieningen	13.945	7.770	3.716	1.362	1.097
Langlopende schulden	3.639	3.639	0	0	0
Vlottende Passiva	15.924	15.924	0	0	0
Totaal passiva	49.146	31.880	12.201	3.197	1.868
Eindafrekening	0	10.627	-9.381	-1.759	514

Algemene conclusie

Als alles volgens de algemene verdeelsleutel zou worden verdeeld, zijn geen verrekeningen tussen de vier gemeenten nodig. Oisterwijk is rechtsopvolger. Dit zou betekenen dat (bijna) alle langlopende en kortlopende schulden naar Oisterwijk gaan. Dit is niet eerlijk, omdat de activa (bezittingen) en de opgebouwde reserves worden verdeeld over de gemeenten. Vandaar dat er een verrekening plaatsvindt. Omdat Vught relatief veel activa overkrijgt, moet Vught een bedrag van ruim € 9 miljoen aan Oisterwijk overmaken. Dit bedrag zal de gemeente Vught moeten lenen.

De nummering in de notitie volgt de hoofdstukken in de dezelfde meegestuurde notitie. In die notitie wordt in meer detail ingegaan op de verdeling. Hieronder volgt per onderdeel een toelichting op hoofdlijnen.

Immateriële vaste activa

De gemeente Haaren heeft dertien te verkopen zogenaamde 'ruimte voor ruimte'-titels. Ingeschat wordt dat tien daarvan verkocht kunnen worden. De waarde van de titels die niet verkocht gaan worden, is reeds als verlies genomen. De totale boekwaarde van de te verkopen titels bedraagt € 1.129.000. Deze wordt verdeeld volgens de algemene verdeelsleutel. Voor Vught betekent dit, dat wij vijf titels ontvangen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn de bezittingen van de gemeente Haaren. Deze zijn verdeeld op basis van grondgebied. Dit geldt voor bijvoorbeeld gebouwen en riolering waar nog een boekwaarde op rust. Voor de voertuigen en machines is een uitzondering gemaakt. Die zijn verdeeld over de overnemende gemeentes naar behoefte. De corresponderende boekwaarde gaat mee naar de betreffende overnemende gemeente.

Vught neem ongeveer € 16 miljoen (boekwaarde) aan materiële vaste activa over. De activa met de hoogste boekwaarde die naar Vught overkomen zijn het HelvoirThuis (€ 7.119.000) en de bijdrage aan de N65 (€ 5.556.000). Voor de N65 staat een dekkingsreserve tegenover om de afschrijvingen te kunnen dekken (zie kopje 'bestemmingsreserves').

Financiële vaste activa

Deze balanspost betreft onder andere aandelen van de BNG en Brabant Water, uitstaande geldleningen en startersleningen. Volgens de bestuursovereenkomst wordt de financiële vaste activa volledig overgenomen door de gemeente Oisterwijk in haar rol als rechtsopvolger.

Voorraden

Dit betreffen met name de grondexploitatie. Deze worden, samen met de bijbehorende voorziening, verdeeld op basis van grondgebied. Hiermee worden ook de kansen, risico's en nog te verwachten winsten na herindelingsdatum overgedragen.

Voor Vught geldt dat de grondexploitatie Den Hoek en de reeds verkochte panden aan de Kastanjelaan 10-12 overkomen.

Vlottende activa

Vlottende activa betreffen onder andere de debiteuren. Deze worden overgenomen door de gemeente Oisterwijk als rechtsopvolger. Dit geldt ook voor de voorziening dubieuze debiteuren. Daardoor worden tegelijk ook de kansen en risico's op afwikkelingsverschillen overgedragen. Er vindt daarom achteraf geen verrekening meer plaats.

Uitzondering hierop zijn de debiteuren sociale zaken. Deze debiteuren worden verdeeld op basis van actuele woonplaats. Op deze manier hebben zij contact met de gemeente waarin ze sinds 2021 inwonend zijn. Wanneer een persoon naar buiten de gemeente Haaren is verhuisd, neemt Oisterwijk als rechtsopvolger de debiteur over. Voor Vught gaat het met name om de regelingen BBZ en de TOZO.

Algemene reserve

De algemene reserve wordt verdeeld op basis van de algemene verdeelsleutel (zie 2.2). Er is een aantal gebeurtenissen na balansdatum (31-12-2020) op basis van beslissingen die de gemeente Haaren vóór balansdatum genomen heeft. De financiële effecten hiervan worden verrekend met de algemene reserve, voordat de algemene reserve verdeeld wordt via de algemene verdeelsleutel. Voor Vught gaat het bijvoorbeeld om een woningaanpassing, een rapport voor de regiodeal de Margriet en een voetgangerssluis van in totaal € 68.000. Na deze verrekening resteert er € 5.056.000 in de algemene reserve, waarvan Vught € 1.917.000 ontvangt.

Bestemmingsreserves

In de verdeling van de bestemmingsreserves maken we onderscheid tussen bestemmingsreserves waarvan de inzet concreet is ingevuld en geraamd (en die op basis daarvan toewijsbaar zijn aan een grondgebied) en bestemmingsreserves die op basis van de geraamde besteding niet toewijsbaar zijn aan een grondgebied. Die laatste categorie wordt verdeeld via de algemene verdeelsleutel (zie 2.2). Dit geldt bijvoorbeeld voor de bestemmingsreserve ‘Oude mannengasthuis’. Hoewel ontstaan in Esch, heeft de gemeenteraad van Haaren besloten de middelen in te zetten voor de ouderenzorg in de gehele gemeente Haaren. Voorbeelden van bestemmingsreserves die grondgebonden zijn, zijn de reserves ‘Brede school en sporthal Haaren’ (Oisterwijk), ‘N65’ (Vught) en ‘Programma Hoofdfrequent Spoor’ (Boxtel).

Voor de N65 komt een bedrag over van € 5.556.000. Dit bedrag is gelijk aan het geactiveerde bedrag door de gemeente Haaren (vaste materiële activa, zoals hierboven beschreven). Hieronder is een overzicht van de te ontvangen bestemmingsreserves voor Vught gepresenteerd:

Reserve	Bedrag	Voorstel
Legaat van Cooth	€ 6.589	Toevoegen aan Algemene reserve
Oude mannengasthuis	€ 287.328	Toevoegen aan Algemene reserve
Kwaliteitsverbetering landschap	€ 115.384	Toevoegen aan reserve Groenfonds
Bouwgrondexploitatie	€ 575.000	Toevoegen aan reserve Grondexploitatie
N-65	€ 5.555.911	Reserve behouden
Vrijgekomen agrarische gronden	€ 27.503	Toevoegen aan Algemene reserve
<i>Totaal</i>	<i>€ 6.567.714</i>	

Waar Vught zelf geen reserve voor heeft op dit moment, wordt voorgesteld deze toe te voegen aan de algemene reserve. Hier rusten geen verplichtingen op.

Voorzieningen

Ook de voorzieningen worden in eerste instantie op basis van grondgebied verdeeld (bijvoorbeeld de voorzieningen voor wegen, gebouwen en sportvelden). Voor drie voorzieningen geldt een uitzondering: ‘pensioenen wethouders’, ‘voorziening uittredingskosten gemeenschappelijke regelingen’ en ‘wachtgeld bestuur’. Voor deze voorzieningen geldt dat ze worden overgedragen aan Oisterwijk als rechtsopvolger. Voor de wachtgeldvoorziening geldt dat deze ieder jaar wordt afgerekend met de overige overnemende gemeentes. Het maximale risico voor het wachtgeld is afgedekt.

Hieronder is een overzicht van de te ontvangen voorzieningen voor Vught gepresenteerd:

Voorziening	Bedrag	Voorstel
Onderhoud wegen	€ 189.926	Toevoegen aan Algemene reserve
Groenreconstructies restant	€ 27.036	Toevoegen aan Algemene reserve
Onderhoud HelvoirThuis	€ 54.085	Voorziening behouden
Onderhoud HelvoirThuis(school)	€ 137.627	Voorziening behouden
Onderhoud Toren dorp Helvoirt	€ 83.368	Voorziening behouden
Reconstructie en vervanging sportvelden	€ 12.191	Toevoegen aan Algemene reserve
Voorziening Riool	€ 3.211.151	Toevoegen aan voorziening Riolerings
<i>Totaal</i>	<i>€ 3.715.384</i>	

Voor wegen, groen en de sportvelden geldt dat Vught hier zelf geen voorziening voor heeft. De budgetten voor onderhoud zijn verwerkt in de exploitatie. Om die reden wordt voorgesteld de voorzieningen vrij te laten vallen.

Langlopende geldleningen

Als rechtsopvolger neemt de gemeente Oisterwijk de geldleningportefeuille van de gemeente Haaren over. Dit is bepaald in de bestuursovereenkomst, maar heeft ook een praktische reden; deze leningen zijn immers niet op te knippen.

Vlottende activa

De vlottende activa, zoals crediteuren, worden overgenomen door rechtsopvolger Oisterwijk.

Niet uit de balans blijvende verplichting

De risico's ten aanzien van de niet uit de balans blijvende verplichtingen worden overgedragen aan rechtsopvolger Oisterwijk. Het gaat hier bijvoorbeeld om de achtervangpositie Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw, meerjarige contracten en gewaarborgde geldleningen.

Financiële kengetallen

De balansoverbrenging heeft een positief effect op de financiële kengetallen van de gemeente Vught. De meest actuele kengetallen zijn gepresenteerd in de Programmabegroting 2022-2025.

Afrekening

Omdat de balans in evenwicht moet zijn, zal rechtsopvolger Oisterwijk een afrekening sturen. Immers, de ene gemeente krijgt relatief meer activa of eigen vermogen over dan de andere gemeentes. Door een afrekening wordt dit verschil opgeheven. Hieronder is de afrekening inzichtelijk gemaakt. De onderling te verrekenen bedragen worden uiterlijk één maand na goedkeuring van de balansverdeling door de provincie Noord-Brabant voldaan. De gemeente Oisterwijk zal hiervoor afrekeningnota's opstellen. Een positief bedrag betekent dat de gemeente een bedrag zal ontvangen, een negatief bedrag betekent dat de betreffende gemeente moet betalen. Voor de gemeente Vught betekent het dat er ruim € 9 miljoen moet worden overgemaakt aan Oisterwijk. Dit bedrag zal (grotendeels) geleend moeten worden.

Eindafrekening (x € 1.000)	Oisterwijk	Vught	Boxtel	Tilburg
Totaal	€ 10.627	€ -9.381	€ -1.759	€ 514

Standpunt / Besluit college van B en W

Het college van B&W adviseert positief met betrekking tot de splitsingsbalans. De mutaties zullen meegenomen worden in de bestuursrapportage 2021 en de begroting 2022-2025. Uiteindelijk moet de provincie nog definitief akkoord geven op de splitsingsbalans.

Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris, de burgemeester,

drs. H.C. de Visch Eybergen R.J. van de Mortel

Bijlage(n):

1. Notitie bij balansverdeling gemeente Haaren